

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi opintotukilain 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan opintotukilakia muutettavaksi siten, että se mahdollistaisi valtion takaa-
mien opintolainojen korkojen maksamisen kokoa-
naan valtion varoista sairausvakuutuslain mukais-
ta äitiysrahaa saavan opintolainansaajan puolesta
niin kauan kuin lainat ovat korkotuen piirissä.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesityk-
seen vuodelle 1984. Ehdotettu laki on tarkoitettu
tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1984.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Opintolainan erääntyneet korot voidaan nykyis-
in maksaa kokonaan valtion varoista, jos lainan-
saaja on opintonsa päättänyt ja tutkinnon suorit-
tanut työtön henkilö tai on ollut varusmiespalve-
luksessa tai siviilipalveluksessa koron erääntymis-
kuukauden aikana.

Myös raskaus ja synnytys aiheuttavat korkotuen
piirissä oleville lainansaajille usein sellaisen talou-
dellisen rasituksen, että opintolainan korkojen
maksaminen on vaikeaa. Erityisen ongelmallinen
tilanne on tapauksissa, joissa lapsi syntyy opiske-
luaikana tai heti opiskelun päättymisen jälkeen,
koska sairausvakuutuslain mukaisen äitiysrahan
määrä on tällöin alhainen. Lisäksi vastavalmistu-
neen taloudellinen asema on yleensä vielä hei-
koko asunnon hankkimisesta ja työpaikan
hakemisesta johtuen. Tämän vuoksi myös korko-
tukijärjestelmä on aikanaan ulotettu vastavalmis-
tuneisiin. Vastavalmistuneiden erottelu vielä
opiskelevista tässä yhteydessä tekisi myös erillisen
hakemusmenettelyn välttämättömäksi ja aiheut-
taisi lisätyövoiman tarvetta opintotukiviranomai-
sille. Tämän vuoksi ehdotetaan, että myös sai-

rausvakuutuslain mukaista äitiysrahaa saavan
opintolainansaajan korot maksettaisiin valtion va-
roista, mikäli joku hänen opintolainoistaan on
edelleen korkotuen piirissä. Korkotuen piirissä
ovat opintolainat pääsääntöisesti opiskeluajan ja
noin 1,5 vuotta sen päättymisen jälkeen.

Lähes poikkeuksetta opiskelijalla on vain yksi
opintolaina, jonka määrä kasvaa vuosittain nos-
tettaessa lisää lainaa. Erityistapauksissa, esimer-
kiksi jos opiskelu on välillä keskeytetty, opiskeli-
jalla saattaa olla useampia lainoja joko samassa
tai eri luottolaitoksissa. Tällöin niiden korkotuen
piiriin kuuluminen tai sen ulkopuolelle jääminen
voi määräytyä opintotukilain 7 § 2 momentin ja
opintotukiasetuksen 14 §:n nojalla eri perustein.
Näissä poikkeustapauksissa olisi tarkoituksenmu-
kaista, että valtion varoista maksettaisiin äitiysra-
haan oikeutetun henkilön kaikkien opintolaino-
jen korot, jos yksikin niistä on korkotukeen
oikeutettu. Tämä nimittäin osoittaa, että henkilö
on opiskelija tai äskettäin tutkinnon suorittanut,
jollaisten taloudellisen aseman parantamiseen eh-
dotuksella pyritään.

Valtion varoista korot maksettaisiin vain, mi-
käli äitiysrahaa on myönnetty vähintään 24 arki-
päivältä, koska lyhytaikaisempi äitiysrahakausi ei

olennaisesti heikennä taloudellista asemaa. Lisäksi edellytyksenä on, että äitiysrahaa maksetaan koronmaksukuukaudelta. Ensisijassa esitetään maksettavaksi lasta huoltavan äidin tai ottoäidin korot. Jos lapsi on luovutettu ottolapseksi, voivat lapsen äiti ja ottolapsen hoitaja saada tietyn ajan samanaikaisesti äitiysrahaa. Näissä harvoin esiintyvissä tapauksissa on kuitenkin sosiaalisista syistä perusteltua maksaa molempien henkilöiden opintolainojen erääntyneet korot. Mikäli isällä tai ottoisällä olisi muuten oikeus saada opintolainojensa korot maksetuksi valtion varoista, ei tällaista oikeutta kuitenkaan olisi, mikäli saman kuukauden aikana erääntyvät äidin lainojen korot maksetaan valtion varoista. Muuten maksettaisiin molempien vanhempien korot ainoastaan, mikäli isän oikeus äitiysrahaan alkaisi koronmaksukuukautena eli joko syys- tai maaliskuussa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen perusteella maksettaisiin puoli-vuosittain noin 3 000—4 000 äitiysrahaa saavan henkilön opintolainan korot. Yhden opintolainan suuruus on keskimäärin noin 15 000 markkaa. Meno olisi vuosittain noin 2 600 000 markkaa. Vuonna 1984 meno olisi kuitenkin noin 1 300 000 markkaa voimaantuloajasta johtuen.

3. Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulisi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1984.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

opintotukilain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä tammikuuta 1972 annetun opintotukilain 7 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (48/83), näin kuuluvaksi:

7 §

Sen estämättä mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, maksetaan opintolainan erääntyneet korot kokonaan valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvollisuutta, jos lainansaaja on:

1) opintonsa päättänyt ja tutkinnon suorittanut työtön henkilö, tai

2) ollut varusmiespalveluksessa tahi siviilipalveluksessa koron erääntymiskuukauden aikana taikka

3) koron erääntymiskuukauden aikana ollut oikeutettu sairausvakuutuslain mukaiseen äitiys-

rahaan, jota suoritetaan vähintään 24 arkipäivältä ja jokin hänen opintolainoistaan on sen puoli-vuotiskauden aikana, jolta korko on erääntynyt, ollut korkotuen piirissä. Jos koron erääntymiskuukauden aikana sekä äiti että isä ovat äitiysrahaan oikeutettuja, maksetaan valtion varoista vain äidin opintolainan erääntyneet korot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1984.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1983

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri Kaarina Suonio

Laki

opintotukilain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 14 päivänä tammikuuta 1972 annetun opintotukilain 7 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (48/83), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

7 §

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, maksetaan opintolainan erääntyneet korot kokonaan valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvollisuutta, jos lainansaaja:

- 1) on opintonsa päättänyt ja tutkinnon suorittanut työtön henkilö, tai
- 2) on ollut varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa koron erääntymiskuukauden aikana.

Ehdotus

7 §

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, maksetaan opintolainan erääntyneet korot kokonaan valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvollisuutta, jos lainansaaja on:

- 1) opintonsa päättänyt ja tutkinnon suorittanut työtön henkilö, tai
- 2) ollut varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa koron erääntymiskuukauden aikana, taikka
- 3) koron erääntymiskuukauden aikana ollut oikeutettu sairausvakuutuslain mukaiseen äitiysrahaan, jota suoritetaan vähintään 24 arkipäivältä ja jokin hänen opintolainoistaan on sen puolivuotiskauden aikana, jolta korko on erääntynyt, ollut korkotuen piirissä. Jos koron erääntymiskuukauden aikana sekä äiti että isä ovat äitiysrahaan oikeutettuja, maksetaan valtion varoista vain äidin opintolainan erääntyneet korot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1984.

